

Geografia i Gènere

Codi: 104267
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	OT	4	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Mireia Baylina Ferré
Correu electrònic: Mireia.Baylina@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Bon coneixement de l'anglès, a nivell escrit i de comprensió oral.

Objectius

Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Durant molts segles la meitat de la humanitat ha estat ignorada com a objecte d'estudi en les ciències socials. Només fa quaranta anys i gràcies al moviment feminista i a l'evolució de la situació de les dones a la societat (ocupació, formació, participació política, condicions de vida) s'ha desenvolupat el procés científic de fer visible a l'altra meitat del gènere humà. La Geografia s'ha incorporat també a aquest procés, primer observant i analitzant els patrons diferencials de les dones en la seva relació amb l'espai i més endavant reconeixent l'estructura de gènere a la societat com un element fonamental per comprendre els canvis econòmics i socials del món contemporani i la forma com el medi geogràfic és constituït i utilitzat per la població.

La geografia ha considerat tradicionalment la societat com un conjunt neutre, asexual i homogeni, sense plantejar les profundes diferències que hi ha entre homes i dones en la utilització de l'espai. La geografia amb perspectiva de gènere defensa que l'espai no és neutre des del punt de vista de gènere i això implica la necessitat d'incorporar les diferències socials entre homes i dones i les diferències territorials en les relacions de gènere per explicar la realitat en qualsevol lloc i a qualsevol escala. Tant les persones com els espais tenen gènere i les relacions socials i les relacions espacials es creen mútuament. També es considera la diversitat d'identitats que s'articulen amb el gènere com l'edat, la classe social, la sexualitat, l'etnicitat i la diversitat funcional.

Els objectius formatius són els següents:

- Comprendre les definicions, conceptes bàsics i objectius de la geografia i el gènere.
- Comprendre com la incorporació de la perspectiva de gènere altera i augmenta el coneixement sobre la relació entre la societat i el medi.
- Ser capaç de reformular investigacions geogràfiques incorporant-hi la perspectiva de gènere.

- Valorar la introducció d'aquesta perspectiva en els estudis geogràfics actuals.
- Desenvolupar la capacitat de reflexió, anàlisi, discussió i interpretació, tant individual com en grup.
- Entendre quina ha estat la contribució de la geografia en els estudis de gènere i a la inversa.

Competències

- Analitzar amb esperit crític la relació de la societat amb el territori aplicant el marc conceptual i teòric de la geografia.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar l'estructura de gènere de la societat.
2. Captar la desigualtat social i territorial que impera en la societat.
3. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
4. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Continguts

Continguts de l'assignatura

El fil conductor serà la relació de les persones amb els llocs en la seva vida quotidiana, en l'espai públic i privat i a diverses escales geogràfiques: el cos, la llar, el lloc de treball, la ciutat, l'espai públic i l'espai rural. Tenint en compte que els llocs són la intersecció entre els processos locals i globals en un temps determinat i que, per tant, es defineixen per les relacions socioespacials que en ells s'hi produeixen i els distingeixen, s'analitzaran un seguit de llocs on s'hi desenvolupa la vida de cada dia i on s'hi creen relacions de gènere diferents.

Es tracta d'examinar fins a quin punt els homes i les dones experimenten de forma diferent els llocs i mostrar que aquestes diferències formen part de la constitució social tant del lloc com del gènere.

Estructura:

Els continguts de l'assignatura s'estructuren en 5 temes:

1. Gènere i Geografia: conceptes, context i genealogia de la recerca
2. El cos en l'espai i el cos com a lloc
3. La llar i el lloc de treball
4. La ciutat i l'espai públic
5. El món rural i la natura

Metodologia

Metodologia docent i activitats formatives

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan a través de classes explicatives per part de la professora; la lectura i comentari de textos; la visualització de pel·lícules relacionades amb els temes d'estudi; i la realització de dos exercicis de curs (un individual i un en petit grup).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	15	0,6	1, 2, 4
Classes teòriques	30	1,2	1, 2, 3
Tipus: Supervisades			
Examen	5	0,2	1, 2, 3, 4
Tutories individuals i en petits grups	15	0,6	3, 4
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	20	0,8	1, 2, 3
Lectura individual de textos	20	0,8	1, 2
Realització d'exercicis	20	0,8	1, 4

Avaluació

Avaluació continuada

L'avaluació de l'assignatura es farà de forma continuada a partir de tres activitats: Exercici 1 (20%), Exercici 2 (30%) i Examen de continguts fonamentals (50%). Per a poder ser avaluat/da cal presentar-se almenys a 2 de les 3 activitats i una ha de ser l'examen.

Una activitat d'avaluació no presentada compta com a 0.

Es poden recuperar l'Exercici 1 i l'Examen. Per presentar-se a la recuperació cal haver suspès. La nota màxima en la recuperació és de 5.

Dels exercicis i de l'examen de continguts es valoraran la capacitat d'anàlisi, la reflexió crítica, l'aportació personal, l'originalitat, la capacitat de síntesi dels resultats, la claredat en l'exposició i la presentació formal.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es

realitzaran a través de forums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	50%	2	0,08	1, 2, 3
Exercici 1	20%	5	0,2	1, 4
Exercici 2	30%	18	0,72	1, 2, 4

Bibliografia

BRU, Josepa (1997), *Medioambiente: poder y espectáculo. Gestión ambiental y vida cotidiana*, Barcelona, Icària/Antrayt, pp. 119-166

BROWN, Gavin & BROWNE, Kath (eds.) (2016), *Companion to Geographies of sex and sexualities*, Abingdon: Routledge.

DATTA, A. et al. (2019), *Routledge handbook of gender and feminist geographies*. London: Routledge

DOCUMENTS D'ANÀLISI GEOGRÀFICA, números monogràfics 14 (1989), 26 (1995, Dona, treball i vida quotidiana), 35 (1999, Gènere i medi ambient) i 49 (2006, Geografia i gènere al món), 65/3 (Geografies de les sexualitats).

DOMOSH, Mona; SEAGER, Joni (2001), *Putting women in place*, London, Guilford Press

GARCIA RAMON, M.Dolors; BAYLINA, Mireia (eds.) (2000), *El nuevo papel de las mujeres en el desarrollo rural*, Vilassar de Mar, Oikos Tau

GENDER, PLACE AND CULTURE. A journal of feminist geography, Carfax Publishing

HANSON, Susan & PRATT, Geraldine (1995), *Gender, work and space*, London, Routledge

MCDOWELL, Linda (1999), *A feminist glossary of human geography*, London, Arnold

MCDOWELL, Linda (2000), *Género, identidad y lugar. Un estudio de las geografías feministas*, València, Càtedra

MCDOWELL, Linda (2003), *Redundant masculinities. Employment change and white working class youth*, Oxford, Blackwell

OBERHAUSER, Ann et al. (2018), *Feminist spaces: gender and geography in a global context*, London: Routledge.

RODÓ DE ZÁRATE, Maria (2021), *Interseccionalitat. Desigualtats, llocs i emocions*. Manresa: Tigre de paper

ROSE, Gillian (1993), *Feminism and geography*, Minnesota, University of Minnesota Press

SABATÉ, Ana; RODRÍGUEZ, Juana María; DÍAZ, María Ángeles (1995), *Mujeres, espacio y sociedad. Hacia una Geografía del género*, Madrid, Síntesis

SILVA, J.M. et al. (2017), *Diálogos Ibero-Latino-Americanos sobre geografías feministas e das sexualidades*, Ponta Grossa: Todopalavra

von BENZON, Nadia; WILKINSON, Catherine (eds.) (2019), *Intersectionality and difference in childhood and youth*. London: Routledge

WOMEN AND GEOGRAPHY STUDY GROUP (eds.) (1984), *Geography and gender. An introduction to feminist geography*, London, Hutchinson

WOMEN AND GEOGRAPHY STUDY GROUP (eds.) (1997), *Feminist geographies. Explorations in diversity and difference*, Essex, Longman

WOMEN AND GEOGRAPHY STUDY GROUP (eds.) (2004), *Geography and gender reconsidered*, CD

<http://igugender.socsci.uva.nl/newsletter.html> (Newsletter de la Comissió de Geografia i Gènere de la Unió Geogràfica Internacional).

Programari

Plataforma MOODLE

Programa TEAMS